

CES-ringmärkningen vid Älviken 2017

Roger Mellroth & Thord Fransson

Vårvärme i mars följdes av snö och blåst i april. Maj blev extremernas väder med riktigt kyliga nätter inledningsvis för att sedan växla till värmerekord under den senare delen av månaden. Juni var regnig i stora delar av landet. Juli blev en mestadels kall och blåsig månad medan augusti hade normala temperaturer med kraftiga regn.

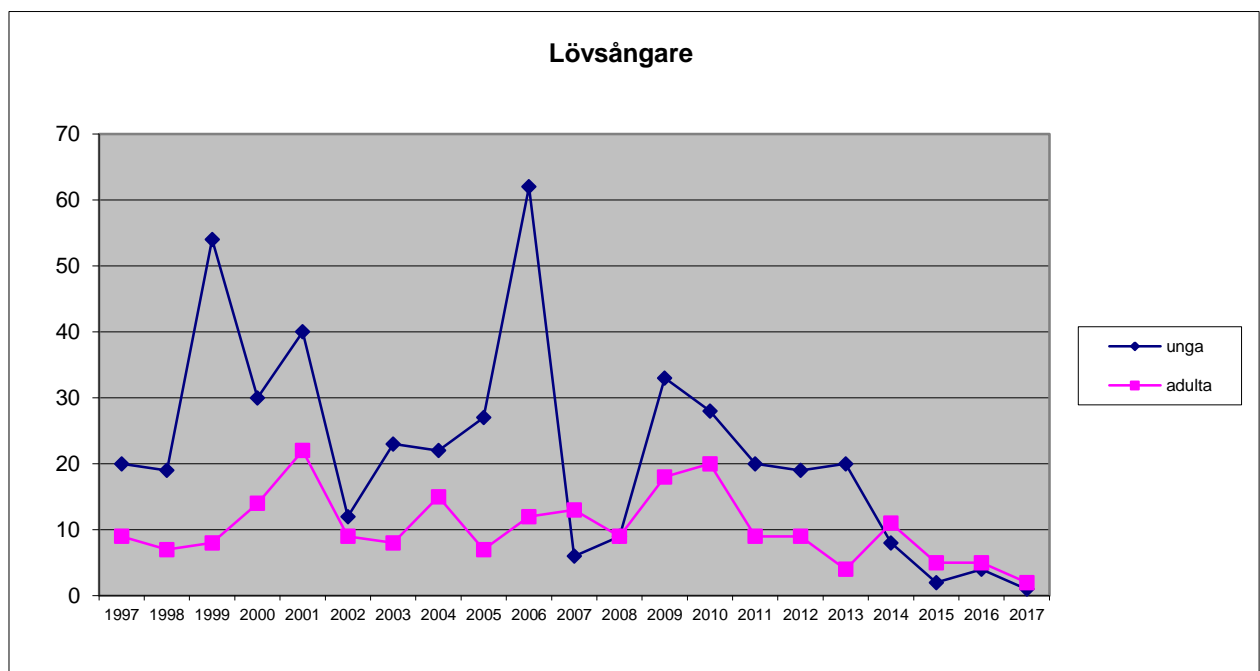
Ringmärkningsplats och utrustning

Det tjugoförsta fångståret blev det näst sämsta hittills med 179 nymärkningar och 16 kontroller av fåglar märkta tidigare år. Återigen uppvisade ungfågelproduktionen ett magert år med endast 87 märkta årsungar. Genomsnittet för de 21 åren är 161 märkta ungfåglar med 2006 som toppår med 257. Vi har nu haft fem år i följd med svag ungfågelmärkning vilket är anmärkningsvärt. En art som har en mycket sorglig trend är den som anses vara Sveriges vanligaste häckfågel, lövsångaren. Under 2017 fångades bara tre individer. Två gamla fåglar och en ungfågel vilket är det sämsta för respektive ålderskategori under de år vi märkt och där toppåren har resulterat i 22 adulta 2001 och 62 ungfåglar 2006 (se Fig 1).

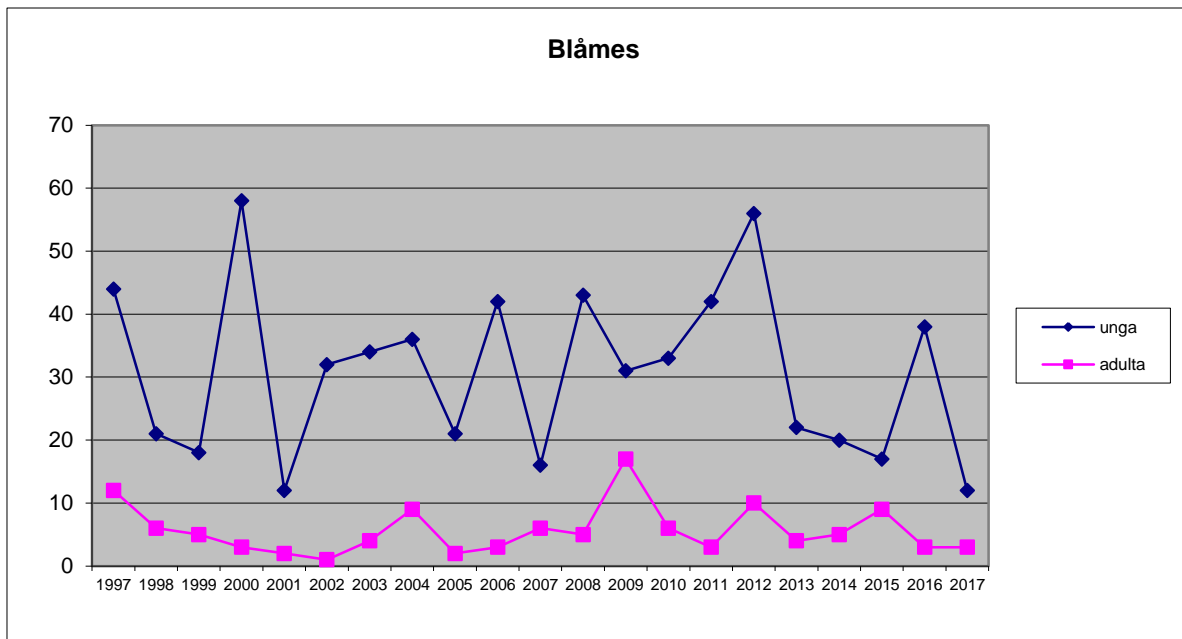

Talgoxe, adult hane

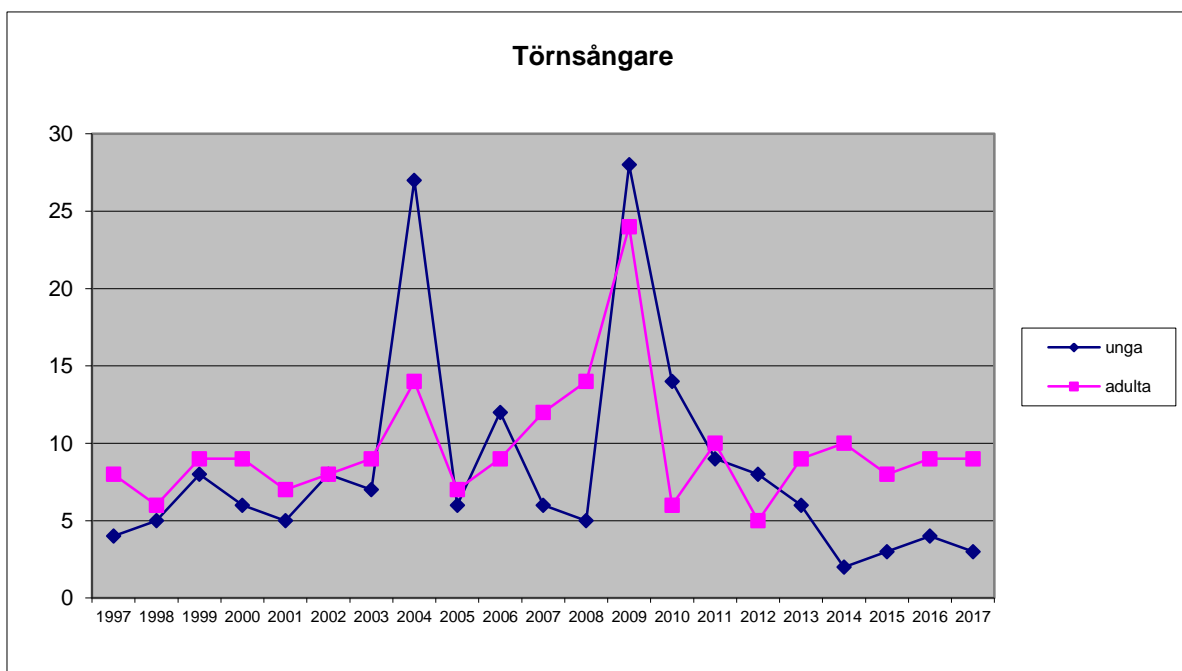
Även mesarna hade en dålig ungfågelproduktion under året vilket bidrog till den låga årssumman med bara 12 märkta blåmesar (32 i genomsnitt per år, se Fig 2) och sju märkta talgoxar (15 i genomsnitt per år). Trenden är också att törnsångarna fortsätter kräftgången i märkningen och detta är mest påtagligt när det gäller märkningen av ungfåglar (se Fig 3).

Figur 1. Antalet ringmärkta lövsångare under perioden 1997 – 2017 fördelat på unga och gamla.

Figur 2. Antalet ringmärkta blåmesar under perioden 1997 – 2017 uppdelat på gamla och unga.

Figur 3. Antalet ringmärkta törnsångare under perioden 1997 – 2017 uppdelat på gamla och unga

Många arter uppvisade låga antal, men järnspurv, rödhake, gärdsmyg, taltrast, kärresångare, svarthätta, nötväcka, trädkrypare uppvisade trots allt antal som låg något över genomsnittet (se Tab 1). Antalet kärresångare varierar en del och årets åtta märkta är en av de högsta noteringarna för arten. Under de 21 år som vi märkt har vi fångat kärresångare under 15 år med 12 märkta som högsta antal (2007 och 2008). Den 22 juli fångades två ungfåglar som inte hade färdigvuxna vingpennor, vilket tyder på att häckning skett i området.

Tabell 1. Antalet ringmärkta fåglar och mellanårskontroller vid CES-märkningen vid Älviken 2017 samt under perioden 1997 – 2017. Om den andel som årets märkning utgör av totalantalet märkta är större än 4,8% visar detta att fler än genomsnittligt ringmärkts.

Art	Nymärkningar 2017	Nymärkningar 1997-2017	Andel 2017 1/21=4,8%	Mellanårs- kontroller 2017	Mellanårs- kontroller 1998-2017	Andel mellanårs- kontroller
Sparvhök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Morkulla	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Skogssnäppa	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ladusvala	0	7	0,0%	0	0	0,0%
Hussvala	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Större hackspett	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Mindre hackspett	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Göktyta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Trädpiplärka	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Sädesärla	0	35	0,0%	0	1	2,9%
Järnsparv	3	27	11,1%	0	0	0,0%
Gärdsmyg	7	9	77,8%	0	0	0,0%
Rödhake	17	297	5,7%	0	2	0,7%
Näktergal	4	134	3,0%	1	37	27,6%
Blåhake	0	11	0,0%	0	0	0,0%
Rödstjärt	0	29	0,0%	0	0	0,0%
Buskskvätta	0	6	0,0%	0	0	0,0%
Stenskvätta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Koltrast	10	232	4,3%	0	15	6,5%
Björktrast	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Taltrast	4	26	15,4%	0	0	0,0%
Rödvingetrast	0	5	0,0%	0	1	20,0%
Cettisångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Sävsångare	4	101	4,0%	0	1	1,0%
Kärrsångare	8	67	11,9%	1	1	1,5%
Rörsångare	22	520	4,2%	5	45	8,7%
Busksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Härmsångare	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Höksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ärtsångare	1	95	1,1%	0	1	1,1%
Törnsångare	12	378	3,2%	0	23	6,1%
Trädgårdss.	11	222	5,0%	1	17	7,7%

Svarthätta	16	196	8,2%	0	2	1,0%
Grönsångare	1	3	33,3%	0	0	0,0%
Gransångare	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Lövsångare	3	675	0,4%	0	14	2,1%
Kungsfågel	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Gråflusnappare	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Svartvit flugsn.	1	89	1,1%	0	0	0,0%
Stjärtmes	0	26	0,0%	0	1	3,8%
Svartmes	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Entita	2	73	2,7%	1	8	11,0%
Talltita	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Tofsmes	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Blåmes	15	766	2,0%	4	88	11,5%
Talgoxe	15	388	3,9%	0	44	11,3%
Nötväcka	3	44	6,8%	0	5	11,4%
Trädkrypare	5	19	26,3%	0	1	5,3%
Törnskata	2	107	1,9%	0	0	0,0%
Skata	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Nötskrika	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink	3	202	1,5%	1	5	2,5%
Gråsparv	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink/Gråsparv	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Domherre	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Bofink	1	86	1,2%	0	4	4,7%
Grönfink	1	82	1,2%	0	1	1,2%
Steglits	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Grönsiska	0	22	0,0%	0	0	0,0%
Hämpling	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Rosenfink	0	20	0,0%	0	0	0,0%
Gulsparv	0	26	0,0%	0	0	0,0%
Sävsparv	8	395	2,0%	2	42	10,6%
Totalt	179	5486	3,3%	16	359	6,5%

Egna kontroller

Under säsongen kontrollerades 16 fåglar märkta på samma plats tidigare år (Tab 1). De två äldsta är en pilfink och en entita, båda märkta som ungfåglar 2013 och därmed fyra år gamla. Pilfinken är inte kontrollerad något mellanliggande år medan entitan kontrollerades både 2014 och 2016. Av de övriga kontrollerna är tre märkta 2015 och resterande 11 märkta 2016. Av de kontrollerade märktes sex som ungfåglar och det visar att de som adulta uppehöll sig i samma område som när de var ungfåglar. Bland mellanårskontrollerna ingår en kärrensångare som märktes 2016 och det är den hittills första mellanårskontrollen av arten i Älviken. Det totala

antalet mellanårskontroller uppgår nu till 363 med fyra fåglar som kontrollerats sex år efter märkningen (Tab 2).

Kärresångare, ung och gammal

Tabell 2. Antal mellanårskontroller och främmande kontroller fördelade på antal år efter märkningen (en individ endast inräknad en gång per säsong).

Art/antal år	1år	2år	3år	4år	5år	6år	Summa
Sädesärta	1						1
Rödhake		2					2
Näktergal	20	8	3	3	0	3	37
Koltrast	8	5	2				15
Rödvingetrast		1					1
Sävsångare			1				1
Kärresångare	2						2
Rörsångare	32	9	4				45
Ärtsångare	1						1
Törnsångare	11	7	3	1	1		23
Trädgårdssångare	9	5	3			1	18
Svarthätta	1		1				2
Lövsångare	10	1	2	1			14
Stjärtmes	2						2
Entita	4		3	1			8
Blåmes	48	23	12	5			88
Talgoxe	19	12	6	7			44
Nötväcka	4	1					5

Trädkrypare	1						1
Pilfink	2	1	1	1	1		6
Bofink	1	1	2				4
Grönfink		1					1
Sävsparv	24	11	4	2	1		42
Totalt	200	88	47	21	3	4	363

Observationer

I samband med fångstillfällena görs också en del observationer i fält och vid första tillfället den 6 maj observerades inte mindre än sju havsörnar samtidigt. Vid det andra tillfället sågs tre nordliga gulärlor på den närliggande nysådda åkern. Brun kärnhök passerade vid flera tillfällen och den 23 maj hördes skäggmes, en art som vi ännu inte märkt men som förhoppningsvis kan blir ny märkart 2018. Den 3 juni sjöng en rosenfink och senare i juni hördes gök samt flera sjungande kärrsångare. Både lärkfalk, havsörn och fiskgjuse observerades. Den 18 juni lyckades en rådjursget med två kid passera och förstöra ett av näten. I juli hörs återigen skäggmes vid två tillfällen och höstens antågande markeras av passerande mindre korsnäbbar. Den 22 juli hörs en mindre flugsnappare norr om märkområdet. Vid sista fångstillfället observeras en nötkråka.

Deltagare

Ett flertal personer har bidragit till att årets verksamhet kunnat genomföras vilket vi är mycket tacksamma för. De som varit med och hjälpt till under året är: Eivor Bernas, Kjell Carlsson Matz Carlsson, Paul Elfström, Inger Fransson, Thomas Fransson, Thord Fransson, Christer Johansson, Bengt Jonsson, Emmie Mellroth, Roger Mellroth, Berth Nygren, Jan Ohlsson, Eva Sundström, Anders Westlund och Christer Örtvall.